

Оперативна програма

Наука и образование

за интелигентен растеж

2014-2020

Структура на ОП НОИР

Тематична цел 1: Засилване на научно-изследователската дейност, технологичното развитие и иновациите	<ul style="list-style-type: none">• Приоритетна ос 1: Научни изследвания и технологично развитие
Тематична цел 8: Насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила	<ul style="list-style-type: none">• Приоритетна ос 2: Образование за реална заетост, мобилност и предприемачество
Тематична цел 10: Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот	<ul style="list-style-type: none">• Приоритетна ос 3: Образование, обучение и учене през целия живот
Тематична цел 9: : Насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността	<ul style="list-style-type: none">• Приоритетна ос 4: Образователна среда за активно социално приобщаване
Тематични цели 2 и 10: Подобряване на достъпа до ИКТ Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот	<ul style="list-style-type: none">• Приоритетна ос 5: Образователна и ИКТ инфраструктура
Без тематични цели	<ul style="list-style-type: none">• Приоритетна ос 6: Транснационално сътрудничество• Приоритетна ос 7: Техническа помощ

Приоритетна ос 1

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ ЕФРР

Специфична цел:

Изграждане на конкурентна среда за качествени научни и иновативни изследвания и развитие и модернизирание на научната инфраструктура

Инвестиционен приоритет:

Укрепване на инфраструктурата, необходима за научноизследователска и иновационна дейност, подобряване на капацитета за реализиране на достижения в областта на научноизследователската и иновационна дейност и насърчаване на центрове на компетентност, по-специално центрове, които са от интерес за Европа

Приоритетна ос 1 - Дейности

- Подкрепа за създаване и развитие на **центрове за върхови постижения и центрове за компетентност**
- Подкрепа за **модернизиранието на научната инфраструктура** в научни институции и висши училища, които провеждат научни изследвания в области, съответстващи на националните приоритети за наука и иновации.
- Подкрепа за **оптимизацията на мрежата от научни институти и висши училища** – изграждане на изследователска и учебно-изследователска инфраструктура, подобряване на учебната и социално-битовата среда и др.
- Подкрепа за провеждане на **приложни научни изследвания** – финансиране на самите изследвания и дейности, свързани със закупуване на нова или модернизиране на съществуваща апаратура, оборудване, материали, консумативи и др., необходими за провеждане на приложното научно изследване, включително и разходите по възнаграждения на участниците.
- Подкрепа за дейности, свързани с насърчаване на развитието на **партньорски мрежи и съвместни инфраструктури/лаборатории** между висши училища, центрове за върхови постижения, центрове за компетентност, бизнес организации.
- Дейности, в подкрепа на **заплащането на такси за членство/участие/съвместни дейности** в международни научни мрежи или организации.

ОБРАЗОВАНИЕ ЗА РЕАЛНА ЗАЕТОСТ, МОБИЛНОСТ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО ЕСФ

Специфични цели:

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1:

- Създаване на условия за разширяване на достъпа до пазара на труда чрез валидиране на придобити компетентности и умения

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2:

- Създаване на условия за разширяване на достъпа до пазара на труда чрез развитие на системата за кариерно ориентиране

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1:

- Създаване на благоприятна среда за развитие на капацитета и за повишаване на квалификацията на заетите в областта на науката и висшето образование

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2:

- Подобряване условията за мобилност

Инвестиционни приоритети:

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ № 1: Достъп до заетост за търсещите работа и неактивните лица, включително местните инициативи за заетост и подкрепа за мобилността на работната сила

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ № 2:

Модернизация и укрепване на институциите на пазара на труда в т. ч. системите за образование и обучение, включително действия за засилване на транснационалната мобилност на работната сила

Приоритетна ос 2 - Дейности

ИП 1:

- Подкрепа на дейности за развитие на системата за кариерно ориентиране
- Изграждане на функционираща национална система за валидиране на резултати от неформалното и информалното учене
- Насърчаване на доброволчески инициативи за придобиване на знания и умения по неформален начин
- Създаване на условия за разработване на секторни квалификационни рамки

Приоритетна ос 2 - Дейности

ИП 2:

- Подкрепа за квалификация на човешките ресурси в научния сектор и във висшето образование..
- Подобряване на условията за усъвършенстване и придобиване на нови личностни и професионални знания и умения, включително чрез развитие на партньорски мрежи.
- Развитие на партньорски мрежи между български и чуждестранни учени, изследователи, студенти и докторанти за провеждане на научни изследвания
- Осигуряване на достъп до научни бази данни;
- Подкрепа за мобилност на докторанти, пост-докторанти, специализанти, учени, преподаватели включително и като допълнително финансиране по други програми за мобилност в рамките на ЕС;
- Подкрепа за дейности, свързани с признаване на образование и/или професионални квалификации, придобити в чужди държави.

ОБРАЗОВАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

ЕСФ

Специфични цели:

- Повишаване на качеството на предучилищното и училищното образование
- Подобряване на достъпа до образование и намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система до 11% към 2020 г.
- Усъвършенстване на системата за оценяване на резултатите от обучението и разработване и прилагане на ефективни системи за осигуряване и управление на качеството

Инвестиционни приоритети:

- **ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ № 1:**
Намаляване на преждевременното напускане на училище и насърчаване на равния достъп до висококачествено предучилищно, основно и средно образование
- **ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ № 2:**
Подобряване на качеството, ефикасността и достъпа до висшето и равностойното на него образование с цел увеличаване на участието и подобряване на равнищата на образование
- **ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ № 3:**
Подобряване на достъпа до възможностите за учене през целия живот, подобряване на уменията и квалификацията на работната ръка и повишаване на адекватността на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ /2/

- Повишаване на качеството на висшето образование
- Подобряване на достъпа до висше образование и увеличаване на броя на завършилите висше образование между 30-34 годишните до 36 % до 2020 г.
- Подобряване на базовото и продължаващото обучение за педагогическия и непедагогическия персонал, включен в образованието и обучението
- Подкрепа на продължаващото обучение и създаване на условия за развитие на личностни и професионални знания и умения през целия живот
- Повишаване на привлекателността и подобряване на качеството на професионалното образование
- Насърчаване на връзките между професионалното образование, висшето образование, науката и бизнеса

Приоритетна ос 3 - Дейности

- Подкрепа на мерки и политики, насочени към подобряване на ключовите компетентности на учениците с акцент върху грамотността, уменията за общуване на чужд език, дигиталната компетентност, социалните и гражданските компетентности
- Разширяване и усъвършенстване на прилагането на системата за оценяване (външно и/или вътрешно) на резултатите от обучението на учениците на национално, регионално и училищно равнище
- Подкрепа на мерки и политики, насочени към измерване на постиженията на учениците в областта на четенето, математиката и природните науки в т.ч. дейности, свързани с участие в национални и международни изследвания;
- Подкрепа на мерки за въвеждане на модерни технологии и интерактивни методи и средства в образователния процес, включително и на електронно съдържание;
- Разработване, актуализиране и оценка на ефективността на учебни планове и програми;
- Подкрепа за подобряване на управлението на институциите и процесите в системата на предучилищното и училищното образование, включително в областта на инспектирането.

Приоритетна ос 3 – Дейности 2

- Подкрепа за дейностите в *Националната стратегия за преждевременното отпадане от училищното образование*
- Разработване на мерки и политики за улесняване на прехода на малките деца от семейната среда към образованието, както и на прехода на учениците между различните образователни етапи и степени
- Разработване на стандарти за гарантиране на качеството на предучилищното образование с участието на всички заинтересовани страни (включително семействата) и разработване на подходящи за развитието на децата програми и учебно съдържание, които благоприятстват придобиването както на когнитивни, така и на некогнитивни умения;
- Осигуряване на условия за целодневна организация на образователния процес в училищата и обезпечаване на възможност учениците да пребивават в училище преди началото на учебните часове и след края, ако това се налага
- Разработване и прилагане на общински програми за личностно развитие и на училищни програми за подобряване на достъпа и задържането на учениците

Приоритетна ос 3 - Дейности 3

- Осигуряване на възможности за допълнително обучение, съобразно индивидуалните потребности на децата и на учениците:
- Осигуряване на възможности за разгръщане на творческите способности на децата и учениците чрез извънкласни и извънучилищни дейности
- Подкрепа на мерки, насочени към разгръщане на потенциала на деца и ученици с изявени дарби в областта на науката, изкуствата и спорта
- Подкрепа на мерки, насочени към стимулиране на иновативността и предприемачеството на децата и учениците
- Подкрепа на педагогическите иновации, които увеличат шансовете на децата и учениците за постигане на по-добри образователни резултати
- Засилване интереса и мотивацията на децата и учениците за учене чрез модернизиране на системата за отпускане на ученически стипендии.

Приоритетна ос 3 – Дейности 4

- Усъвършенстване на системите за управление на висшите училища и въвеждане на системи за наблюдение и контрол
- Усъвършенстване на системата за акредитация и външно оценяване на качеството във висшето образование (вкл. и чрез поддържане на разработената рейтингова система на ВУ)
- Разработване и внедряване на модели за обвързване на финансирането на висшите училища с резултатите от обучението и реализацията на студентите
- Усъвършенстване на формите за преподаване и на методите за оценяване на студентите и докторантите
- Насърчаване участието на студенти в различни форми на допълнително обучение като студентски научни клубове, изследователски школи и др.
- Студентски стипендии за успех, за специални постижения, за обучение в приоритетни за икономиката области;
- Подкрепа на системата на студентско кредитиране;
- Усъвършенстване на моделите на прием във висшите училища;
- Подкрепа за прилагане на гъвкави модели на обучение, позволяващи по-лесно съчетаване на ученето с лични/семејни ангажименти и/или с работа.

Приоритетна ос 3 - Дейности 5

- Подкрепа за квалификация и продължаващо обучение на педагогическия и непедagogическия персонал, включен в образованието и обучението;
- Развитие на капацитета и мотивиране на млади специалисти;
- Подобряване на условията за усъвършенстване и придобиване на нови личностни и професионални знания и умения, включително чрез развитие на партньорски мрежи;
- Подкрепа за изграждане на системи за планиране на обучението в зависимост от нуждите на пазара на труда на национално и регионално ниво;
- Актуализация на учебни програми и учебни планове в професионалното образование и във висшето образование с участие на работодателите
- Разработване и прилагане на политики и мерки за развитие на „обучение чрез работа” и подкрепа за провеждане на ефективно практическо обучение в реална работна среда за ученици в професионалните гимназии, студенти и докторанти
- Изграждане на партньорски мрежи между средните и висшите училища, научните организации и бизнеса

Приоритетна ос 3 – Дейности 6

- Стимулиране на образованието в областите на инженерно-техническите и природните науки и/или в професионални направления от приоритетните области на икономиката;
- Подкрепа за дейности, свързани с прилагането на системата за трансфер на кредити в професионалното образование
- Предоставяне на грантове за подкрепа на докторанти, както и подкрепа на прекъснали докторанти за продължаване на обучението;
- Подкрепа на дейности за въвеждане или модернизиране на системи за дистанционно и електронното обучение;
- Насърчаване на гъвкави пътеки за учене през целия живот за лицата, необхванати от традиционната образователна система чрез разширяване на спектъра от възможности за учене в т. ч. ограмотяване на възрастни, курсове за усвояване на учебно съдържание за различните образователни степени и за придобиване на степени на професионална квалификация.
- Въвеждане на гъвкави форми на обучение в професионалното образование;
- Подкрепа за участие на студенти и ученици в национални и международни конкурси, включително и на конкурси по предприемачество.

ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА ЗА АКТИВНО СОЦИАЛНО ПРИОБЩАВАНЕ

ЕСФ

Специфични цели:

- Повишаване на качеството и подобряване на достъпа до образование чрез създаване на подкрепяща среда за приобщаващо образование
- Намаляване на преждевременно напусналите образователната система чрез повишаване на мотивацията, насърчаване на приобщаването и подкрепа на включването
- Повишаване на качеството и улесняване на достъпа до образование за ефективна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства и от семейства на имигранти и бежанци и за подобряване на образователните резултати

Инвестиционни приоритети

1. Активно приобщаване
2. Интеграция на маргинализирани общности

Приоритетна ос 4 - Дейности

- Подкрепа за осигуряване на процеса на приобщаващо образование;
- Подкрепа за деца и ученици със СОП;
- Подкрепа за въвеждане на система за ранно оценяване на образователните потребности;
- Подкрепа за ученици с девиантно поведение за продължаване на образованието и за социално включване;
- Въвеждане на модел за ранно оценяване на образователните потребности и за превенция на обучителните затруднения.
- Развитие на подкрепящата среда в системата на предучилищното и училищното образование за осъществяване на приобщаващо образование чрез: повишаване на капацитета на педагогическите специалисти и на екипната работа; гъвкави форми на обучение; осигуряване на специализирани пособия и помагала; индивидуална подкрепа за личностно развитие.
- Подкрепа за кандидатстване във висши училища на кандидат-студенти с увреждания
- Мерки за подкрепа студенти, специализанти и докторанти с увреждания

Приоритетна ос 4 – Дейности 2

- Подкрепа за дейностите в Националната стратегия за интегриране на ромите /2012-2020/ и планове за нейното изпълнение в областта на образователната интеграция;
- Подкрепа за допълнително обучение по български език за учениците, за които българският език не е майчин; Подкрепа за работа в интеркултурна среда
- Подкрепа за изграждане и съхраняване на културна идентичност на децата и учениците от етническите малцинства, включително и чрез изучаване на майчин език.
- Подкрепа на процеса на образователната интеграция и на социалното включване чрез оптимизация на мрежата от детски градини и училища.
- Осигуряване на условия и ресурси за обхващане на децата учениците от етническите малцинства в целодневна организация на учебния ден.
- Мерки за мотивация и подкрепа за продължаване на образованието на учениците в гимназиалния етап на средното образование и във висши училища.
- Мерки за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност.

Образователна и ИКТ инфраструктура

ЕФРР

Специфични цели:

- Превръщане на училищата и висшите училища в привлекателно място за развитие на личността и база за бъдеща конкурентоспособна професионална реализация
- Повишаване качеството на образованието и научните изследвания чрез осигуряване на ИКТ инфраструктура и съвременни образователни технологии

Инвестиционни приоритети:

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ № 1:

Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот посредством изграждане на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ № 2:

Подобряване на достъпа до ИКТ и на тяхното използване и качество чрез засилено използване на основаващи се на ИКТ приложения

Приоритетна ос 5 - Дейности

- Подкрепа за образователна инфраструктура /без градовете, включени за подкрепа на интегрираното градско развитие на ОП “Региони в растеж 2014-2020”/ - строителство, реконструкция, ремонт на образователни институции, лаборатории, учебни зали, корпуси, спортни съоръжения, ученически и студентски столове и общежития;
- Подкрепа за енергийна ефективност /без градовете, включени за подкрепа на интегрираното градско развитие на ОП “Региони в растеж 2014-2020”/ - топлоизолация, подновяване на отоплителни инсталации, климатизация, вентилация и т.н.
- Създаване на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания в учебни заведения, общежития, детски градини и бази за спорт и отдих /без градовете, включени за подкрепа на интегрираното градско развитие на ОП “Региони в растеж 2014-2020”/
- Обзавеждане и оборудване на висши училища, държавни и общински училища, общежития, младежки центрове, детски градини, бази за спорт и отдих
- Инвестиции за подобряване на спортната база в училищата и висшите училища /без градовете, включени за подкрепа на интегрираното градско развитие на ОП “Региони в растеж 2014-2020”/

Приоритетна ос 5 – Дейности 2

- ИКТ инфраструктура – модерно комуникационно оборудване, позволяващо високоскоростен интернет, надеждна мрежова и компютърна инфраструктура в училище, в РИО и в МОМН, безжична свързаност (WiFi) на територията на института/училището, внедряване на IP телефония и видеовръзка;
- Оборудване на компютърни кабинети
- Средства за онагледяване на учебния процес - проектори и монитори, интерактивни (смайт) бели дъски, лаптоп (таблет), специализирано ИТ оборудване за специализираните кабинети – музикални keyboards за часове по музика, електронни микроскопи с връзка с компютър за часове по биология, компютърно оборудване с датчици за измерване (химия, физика), оборудване за симулация на процеси (4D, VR), стендове за специфични дейности за професионалните гимназии и др.
- Внедряване на интелигентни интерактивни системи за общуване с родители и общество (видеовръзка, Interactive Voice Response системи, смс гейтуеи и др.);
- Въвеждане на камери и системи за видеонаблюдение и контрол, мониторинг и статистика на достъпа (смайт карти, near field communication и др.) до училище и учебни или административни ресурси обезпечаващи учебния процес (лаборатории, физкултурни салони, столова и др.);
- Специализирано оборудване за он-лайн сътрудничество между институти/висши училища/училища и др.

Бенефициенти

- Министерство на образованието, младежта и науката (МОМН) и други министерства
- образователни, обучителни и научни организации и институции
- социално-икономически партньори, работодатели, браншови организации
- центрове за професионално обучение
- общини
- неправителствени организации
- извънучилищни педагогически учреждения
- младежки организации
- спортни клубове

Бенефициенти

- Второстепенни разпоредители с бюджетни кредити на МОМН:
- Българска академия на науките (БАН)
- Селскостопанска академия
- Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)
- Национален център за информация и документация (НАЦИД)
- Национален център "Европейски младежки програми и инициативи" (НЦЕМПИ)
- Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ)
- Национална агенция за оценяване и акредитация (НАОА)

Бенефициенти

- Център за контрол и оценка на качеството на училищното образование (ЦКОКУО)
- Център за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО)
- Център за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР)
- Национален институт за обучение и квалификация в системата на образованието (НИОКСО)
- Център за учебно-тренировъчни фирми в средните професионални училища и др.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

